

РОДОВО ШМЕНЦЕ

Година II, Брой 9
26.XII.2005 - 1.I.2006

ИЗЛИЗА ВСЕКИ ПОНЕДЕЛНИК

НАЦИОНАЛЕН СЕДМИЧНИК

цена 50 ст.

ЗАГАДКАТА НА ВЕДА СЛОВЕНА

През 1874 г. в Белград и през 1881 г. в Санкт Петербург излизат двата тома на „Веда Словена“ - „Български народни песни от предисторическата и предхристиянската епоха“. Съставена от босненския сърбин Стефан Веркович, „Веда Словена“ предизвиква фурор сред научния свят от Русия до Франция и влиза в историята като най-голямата фолклорна загадка, споровете около която продължават и днес.

Сензацията е там, че тези и други публикувани от Веркович песни, „записани“ в един забутан край на българска Македония, представят материал, който

то преобръща наопаки представите за предписмената история на Европа. „Веди“-те, чието „индийско“ название също не е случайно, не само съдържат предания за то-

ва как са възникнали рация, в която фигурират индийският бог Вишну, тракийският певец Орфей, македонските царе Филип II и Александър Велики, Троянската война и т. н. При това, ако прочутият германски епос „Песен за Нибелунгите“ съдържа „едва“ 9776 стиха, то само двата тома на „Веда Словена“ включват цели 23809, като самият Веркович твърди, че има на разположение поне още десет пъти по толкова.

На стр. 8

ВРАТАТА НА МЕЧТИТЕ

Всички хора имаме вътрешен подтик с радост да посрещнем коледните и новогодишните празници.

Както знаем, всеки празник е олицетворение на най-хубавото у човека. Той е израз на човешкото желание да възвеличи онова, което много го е зарадало. Да го материализира в ден от годината и така да го направи жив момент от неговия живот. Така са създадени и най-хубавите общонародни празници Коледа и Нова година.

За нас те идват като традиция. Още от деца ги приемаме с възторг и с нетърпение ги чакаме всяка година. Но чак когато вникнем в същността им, ще можем да ги почувстваме наистина близки.

Заели се с личността си революция - най-накрая да заемем мястото си в кръговрата на живата природа, разбирайки същността на празниците и приемането им за нещо съществено в нашия живот, ние придобиваме възможността да благодарим на Вселената за това, че нейната естествена форма е всъщност Божественият рай.

Бъдни вечер е семеен, интимен празник. Използвайки въображението си, ние можем отново да го

възродим и от приятна вечеря да го превърнем в духовно преживяване.

Да демонстрираме уважението и благоразположението си пред най-близките - членовете на нашето семейство, е само външният облик на този празник. Същността му се изразява в това всички заедно да се опитаме да почувстваме семейната атмосфера, онази фина енергия, която се завихря около нас и създава неразрушимо пространство от любов. Този празник е и в помощ на всички ни, които желаем да изградим чувство на сигурност у всеки един член от семейството ни. Да разбере той, че има подкрепа ни, да почувства прилив на сили в цялото си тяло. И това да му помогне да се пребори с трудностите в живота си и да достигне желаните от него хоризонти.

На стр. 4

ПЛАНИРАНЕ НА ГРАДИНАТА

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ГРАДИНАТА

Оформлението на всяка градина е строго индивидуално, ала все пак има няколко основни правила, чието спазване ще ви предпази от разочарования и грешки, които биха ви стрували време, труд и пари. Отначало е необходимо да се информирате за даденостите на местността. Съществени белези са разположението спрямо небесната посока - експозиция - и наклонът, респ. повърхността на терена, спрямо изкопа на мазето.

Градината представлява вид „малка местност“ с определена цел. Всеки собственик иска нещо конкретно, например градина с рози или зеленчукови лехи, плодни храсти или овощни дървета. При създаването на градина-

та трябва да имаме предвид природните условия и да се съобразяваме с тях. Само по този начин ще създадем екологична цялост. Това става възможно чрез засаждане на живи плетове и чрез смесени

На стр. 3

ФАЗИТЕ НА ЛУНАТА

Нова Луна - новолуние

По своя път около Земята, траещ 28 дни, малката Луна обръща към Земята винаги само едната си страна - тази, която виждаме в цялата й прелест и величие при пълнолуние. Астрономите наричат такъв „неподвижен“ път на обикаляне на даден спътник около друго небесно тяло „обвързана ротация“.

Когато Луната, погледната откъм Земята, застане „между“ Земята и Слънцето, обрънатата й към нас страна остава в пълен мрак. Тогава не можем да разпознаем нашата нощна спътница и на Земята цари НОВА ЛУНА.

В древността са я наричали също „мъртва Луна“.

Едно от важните наблюдения е това, че при новолуние Луната се намира на същия звезден свод и следователно в същия знак, както Слънцето. Това е разбираемо, като се има предвид, че при новолуние Луната е най-близко до Слънцето и по този начин Слънцето, Луната и наблюдаващият от Земята образуват почти права линия. Например през месец март новата Луна винаги се намира в знака Риби, а през месец август винаги в знака на Лъва. В календарите Луната в новолуние винаги се отбелязва като черно кръгче. Тогава настъпва кратък период

на особени импулси за човека, животните и растенията: например, който през това време гладува или пости един ден, ще

предотврати много болести, защото готовността на тялото да изхвърля токсините е максимална.

На стр. 6

ПРИЯТЕЛЮ МОЙ,

Те ще се завърнат отново,
По цялата Земя
Те се завръщат отново
Древните учения на Земята,
Древните песни на Земята.
Те се завръщат отново.
Приятелю мой, те се завръщат.
Аз ти ги давам,
И чрез тях
Ти ще видиш,
Ти ще разбереш.
Те се завръщат отново
Тук, на Земята.

Песен на вожда Лугия Кон (ок. 1342-1377)

УЧРЕДЯВАНЕ НА РОДНА ПАРТИЯ

(Продължение от миналия брой)

ДА НЕ ПОВТОРИМ ГРЕШКАТА

- В какво конкретно била грешката на старейшините? В създаването на групи от пришълци наемници ли? Но сега вече е станало така, че държавата не може да съществува без милиция и армия.

- Владимир, тук групите не са основната причина. Тя е много по-дълбока. Тя е в психологията.

Не зная как по-ясно да я кажа. Тя е в забравянето на заветите на предците като завети на Бога. Бог е предоставил на всички хора еднаква власт. А следователно съвършено може да бъде само това обществено устройство, където не съществува властови център. Където всеки е надарен с равна власт. Когато ти отдаваш някому своя глас, всъщност ти не предоставяш някому власт, а отдаваш своя глас на човек, вкар-

вайки го в зависимост от една сложна система. При това властта, която ти е дадена от бога, снемаш доброволно от себе си. И психиката на множество хора с векове се формира по извратен начин - управителят и правителството

трябва да решават важните за нас въпроси. За жизненото устройство таква хора не разсъждават.

- Значи какво, да не би да не трябва да гласуваме? Така партия няма да създадем. По закона е необходимо гласуване.

- Щом е необходимо, гласувайте за това всеки - а не един да може да управлява живота ви.

- Ако имате предвид събранията на вечето, каквито са били те във ведицеска Русия, то това не е възможно. Не може народът постоянно да ходи по събрания из различни краища на страната. А такава партия не може и да се регистрира.

- Защо да се събирате? Приложете всички днес измислено за свое благо. Как да се свързвате, например, компютър. А регистрацията?... Тя е смешна за партия с народно болшинство. Ще трябва вие сами да станете регистрирани. И в този въпрос не някаква си регистрация е главното. Главното е да не допуснете създаването на така наречения властен център. Всички, които ще работят в централния апарат, ако по вашия закон той е непременно необходим, трябва да бъдат строго наемници. И да нямат

никакъв достъп до пари. Въобще не трябва да се съсредоточават парите на едно място.

- Но по закона централния комитет на партията трябва да бъде непременно избран.

- Ами избирайте там всички членове на партията или всички десетници.

- Тук трябва още да се помисли. В началото, когато вие посочихте като

главна задача на партията възвръщането на любовта в семейството, аз много се ядох с ах. Мислех, че ми се подиграват и искате да ме направите засмях.

- Знам.

- Но сега. Аз много мислих над този проблем и стигнах до извода: тя действително не е просто една от главните задачи, а най-главната. И за търсенето на втората половина трябва да се създадат някакви конкретни усло-

вия, да се провеждат социални мероприятия. Трябва да се обнародват древноруските обреди, трябва и науката да се включи в решаването на тези въпроси, и културата, и идеологическата пропаганда. Тези въпроси трябва да се решават на държавно ниво. А доколко цивилизована е една или друга държава, трябва да се съди по количеството щас-

тливи любящи семейства живеещи в нея.

- Поздравления.

- За какво?

- За разбирането.

- Рано е за поздравления. Никак не мога да формулирам тази задача така, че да не се смеят на устава и на мен и на бъдещата партия...

- Ами нека се смеят.

- Как така нека? Ако започнат да се смеят, ще си остана в партията сам с този устав. И ще бъде нерегистрирана партия със смешен устав, която се поддържа от един човек. Редови член на партията.

- Защо един? Двама. Аз също ще я поддържам. Ще съберем пари. Ще наемем изпълнителен секретар.

- Сериозно ли говориш? Вие какво, и вие ли ще влезете в тази партия?

- Не. Няма да влизам. Пък и по закона за който говориш, по вашия, мен няма да ме регистрират.

Аз „Родната партия“ от цялото си сърце ще поддържам от тайгата. А това, че ще сме само двама, то великите дела не от масите, а винаги са започвали от един човек. После, след година, хорското общество ще се посмее, но не над теб, а над себе си и неговият смях ще бъде щастлив.

- Добре. Ще пробвам. Ще помисля още над формулировката. А и чителите ще помоля да помислят.

Край

ЗВЪНТЯЩИЯТ КЕДЪР

Според твърденията на АНАСТАСИЯ В текста на КНИГАТА СА заложили съчетания от Букви и КОМБИНАЦИИ от думи, КОИТО ВЛИЯТ БЛАГОТВОРНО НА ХОРАТА. това влияние може да бъде усетено само по време на четенето, КОГАТО НА СЛУХА НЕ ВЪЗДЕЙСТВУВАТ звуци, които се ИЗДАВАТ ОТ ИЗКУСТВЕНИ уреди и механизми.

естествените звуци-пеенето на птиците, ромоленето на дъжда, шумоленето на листата на дърветата-помагат за положителното въздействие.

КОИ СА ТЕ?

(Продължение от миналия брой)

Защо и нашите не толкова древни предци, които днес са исторически личности, като Серафим Саровски или Сергии Радонежски също са се оттегляли в гората и след време са достигали до такава дълбока мъдрост, че за съвет при тях са идвали световните царе, по места, където не е имало пътища? По местата на тяхното отшелничество са били издигани манастири и величествени храмове. Така например лаврата¹ Сергиева Троица в град Сергиев Посад - Московска област - и до днес привлича тълпи от хора. А всичко това е започнало само от един горски отшелник.

Защо? Какво или кой е помагал на тези хора да постигнат мъдрост? Кой им е дал знанията, приближил ги е до разбирането за същността на битието? Как са живели? Какво са правили? За какво са мислили в своето уединение в гората?

Тези въпроси започнаха да изникват в съзнанието ми, след като вече известно време бях общувал с Анастасия; когато започнах да чета всичко, което можах да намеря за отшелничеството. Но отговор не съм намерил до този момент. Защо никъде не е написано какво се е случвало с тези

хора по време на уединението им?

Мисля, че отговорите трябва да се търсят със съвместни усилия. Опитвам се да опиша събитията на тридневния си престой в тайгата, както и усещанията си от общуването с Анастасия с надеждата, че някой ще може да достигне до тълкуването на това явление и да вникне в смисъла и начина ни на живот.

До този момент от всичко видяно и чуто за мен е безспорно едно - хората, водещи отшелнически живот в гората, включително и Анастасия, виждат живота ни от друг ъгъл, твърде различен от нашия. Някои от понятията на Анастасия се различават на 180 градуса от общоприетите. Кой е по-близо до Истината? Кой може да отсъди?

Моята задача е само да изложа видяното и чуто. Да дам възможност на другите сами да си отговорят.

Анастасия живее съвсем сама в гората. Няма жилище, почти не носи дрехи и не трупя никакви хранителни запаси. Тя е потомък на тези хора, които са живели по тези места хилядолетия наред и принадлежат към съвсем различна цивилизация. Според мен те са се запазили до наши дни с помощта на изключително мъдро решение - на единственото възможно правилно решение. Тези хора се сливат с

нас, като се опитват да не се различават по нищо от обикновените хора, а по местата на своето постоянно жителство се сливат с Природата. Да бъдат открити местата на постоянното им пребиваване е много трудно. Присъствието на човека на такова място може да бъде обяснено само с това, че то е някак по-обикновено, по-красиво, като затътената полянка на Анастасия.

Анастасия е родена тук и е неотменна част от природата. За разлика от известните ни велики отшелници тя не се е уединила в гората като тях за известно време. Тя се е родила в тайгата и само за кратко посещава нашия свят. На пръв поглед страхът, който ме обзе в онзи момент, когато се опитах да имам Анастасия и загубих съзнание, е мистично явление. Намери се доста просто обяснение - докато човек опитомява котката, кучето, слона, тигъра, орела и т. н., то тук ВСИЧКО наоколо е опитомено. И това ВСИЧКО не може да позволи нищо лошо да й се случи. Анастасия разказваше, че когато се родила и още нямала навършена една година, майка й можела да я остави сама на трева-та.

- И ти не си умирали от глад? - попитах аз.

Отшелничката в тайгата отначало ме погледна учу-

дено, но после отговори:

- За човека не би трябвало да съществуват проблеми с изхранването. Храненето е необходимо като дишането. Не бива да се обръща внимание на храненето и заради него да отвлечаш мисълта си от главното. Създателят е възложил решението на този проблем на други, за да може човек да изпълни своето предназначение.

Тя шракна с пръсти и до нея се появи катеричка, която скочи в ръката й. Анастасия доближи муцунката й до устата си и катеричката й прехвърли от своята уста една ядка от кедров орех. Ядката беше изчистена от черупката. Това не ми се стори фантастично, тъй като си спомних, че в Новосибирск в академичното градче има много катерички, които са свикнали с хората. Те си изпросват храна от разхождащите се и дори се сърдят, когато не ги черпят. Тук просто наблюдавах обратния процес. Но това е тук, в тайгата, и затова казах:

- В нашия нормален свят всичко е устроено по друг начин. Ти, Анастасия, се опитай да шракнеш с пръсти пред някой магазин, дори би могла да удриш барабан - нищо няма да получиш, а ти казваш - Създателят всичко е решил.

- И кой е виновен, че човекът е променил творението на Създателя?

Такъв беше диалогът ни по проблемите на храненето. Нейната позиция е проста - грешно е мисълта да се прахосва за дребни неща като храненето. И тя не мисли за него! А при нас в цивилизования свят се оказва, че се налага да мислим за него.

Познаваме многобройните примери от литературата, пресата, телевизионните предавания, когато бебета, попаднали случайно под властта на дивата природа, са били изхранвани от вълци. Тук поколенията живеят постоянно и отношенията им с животинския свят са по-различни от нашите. Аз попитах Анастасия:

- Защо не ти е студено, когато аз съм облечен с яке?

- Защото - отговори тя - организъмът на хората, които се навличат в дрехи, крият се от студа и горещи-

ната, все повече и повече губи способността си да се адаптира към изменението на околната среда. Това свойство на човешкия организъм при мен не е изгубено, ето затова и другите особено много не са ми необходими.

ГОРСКАТА СПАЛНЯ

Не носех със себе си нищо за спане в гората. Анастасия ме сложи да спя в някаква бърлога. Уморен след тежкия път, заспах бързо и дълбоко. Когато се събудих, изпитвах усещане за блаженство и уют - все едно лежах във великолепно

но, удобно легло.

Бърлогата или землянката беше обикновена, постлана с дребни и пухкави кедрови клонки, суха трева, която изпълваше пространството с приятен аромат. Протегайки се, докоснах с ръка пухкава кожа и веднага реших, че Анастасия по някакъв начин ловува. Лекото доближих гърба си до топлата на кожата, за да дремна още малко.

Анастасия стоеше на входа на моята спалня и като видя, че съм се събудил, веднага каза:

- Нека днешният ден да дойде при теб с добрината си, Владимир. Посрещни го и ти с добрината си. Само, моля те, не се плаши.

След това тя плесна с ръце и „кожата“... С ужас разбрах, че това не беше кожа. От бърлогата внимателно започна да излиза мечка. Анастасия одобрително потупа мечката, която близна нежно ръката й и тръгна по поляната. Показа се, че тя е сложила до мястото, където беше главата ми, сънна трева и накарала мечката да лежи до мен, за да не ми е студено. Самата тя се сгушила на кълбо и спала пред входа отвън.

- Как можа да направиш такова нещо, Анастасия? Той можеше да ме разкъса или да ме задуши.

- Не е той, а тя - женска мечка. Тя не можеше да ти направи нищо лошо - отговори Анастасия, - много е послушна. На нея й доставя голямо удоволствие да получава задачи и да ги изпълнява. Дори не помръдна цяла нощ. Носа си беше сгушила в краката ми и замираще от блаженство. Само от време на време леко притреперваше, когато ти насън размахваше ръце и я удрише по гърба.

¹ Лавра - голям привилегирован манастир (бел. прев.).

ОБУЧЕНИЕТО - ТОВА Е МНОГО КОНКРЕТНО!

(„Научно-фантастична педагогика“)

Н.И.КУРДЮМОВ

(Продължение от миналия брой)

ОБУЧЕНИЕ И ПРИОБЩАВАНЕ

Налице е обръкване на два, в много голямата си част, противоположни процеса - обучение и приобщаване.

Обучението е трениране на способностите. Действие, правене. Заточване инструментите на ума и тялото. То е конкретно, точно и безкомпромисно. Удоволствието от него е чувството за победа.

Приобщаването е почивка от обучението. Впечатления, узнаване. Прекрасно, радостно и съвършено необходимо занимание. Целта на приобщаването е възприемане, запознаване, разширяване на кръгозора. Тук няма обезателни навици и тренировки, няма конкретност. Тук е важна свободата - свободата на мнението и оценки, свободата на възприятията, свободата на сътворството. Ако няма удоволствие - няма и приобщаване! За какви принуди може да става въпрос тук?...

И така главното е да не се бъркат мухите с котлетите, а да се знае точно с какво си зает. Ако приобщаваш - бъди интересен, заразителен, лоялен. Ако обучаваеш - бъди точен и безкомпромисен при отработването на навигите. Ако не си ни това, ни другото - защо трябва да се занимаваш именно с това в училището?

Ако обучението се доведе до половинчатост и лични симпатии - то изчезва. Ако приобщаването се вкара в рамките на сухия учебник и дневника - то също изчезва. Какво остава?... В крайна сметка - предателството.

Като цяло в образова-

нъчен контрол, фалшът и нелепостта на формалните отношения в часа. С уважение се ползват малкото учители, които не приемат на сериозно тази комедия, опитвайки се или честно да обучават, или честно да приобщават.

УМЕНИЕ И ЗНАНИЕ

- Аз съм грънчар. Мога да ви науча да правите отлични грънци. - Аз съм музикант. Мога да ви науча да свирите на флейта. - А аз съм учител. Мога... Господи, на какво мога да ви науча?!

Когато човек се учи да прави нещо важно, смисълът на занятието е ясен. Ако всеки път се получава нещо по-хубаво, отколкото по-рано, човек вижда, че е станал по-силен, по-

способен. „Получи се!“ е най-прекрасното преживяване. Усещането за победа, преживяването на успеха е щастие без заплащане. Ако го има, никакви други стимули не са нужни. Ако го няма - никакви измислени стимули, от рода на оценъчната система няма да помогнат.

Животът се изменя и подобрява в резултат на **продуктивни действия**, а не на думи. Успешно да управляваш автомобил, уверено да решаваеш ин-

ценност сами по себе си, а само средство да се подобри умението. Всяка друга информация може да бъде много интересна и важна, но няма отношение към обучението.

Времето, необходимо за изработване на навика, при всеки е индивидуално. В разумната система за обучение то не се определя като „час“ или „два урока“, а до „крайния резултат“.

Крайният резултат - това е леко и уверено, без задръжки и трудности, многократно изпълнение на действието. Заедно с пълното му разбиране. По просто - **способността да прилагаш**. Демонстрацията на такъв резултат е единствената оценка, единственият изпит. И едновременно - допускане по-нататъшно обучение.

нието е узаконен натрапчивият процес на взаимозатъпяване, основан на договора: „Аз ще си давам вид, че теуча, а тисе прави, че учиш.“ Учителите нямат никаква възможност да обучават, а децата да се обучават. И едните, и другите разбират това, но са принудени да се приспособяват. Оттук и мъката на лицемерния оце-

тегрални уравнения, да четеш блестящо лекции, изкусно да бродираш или умело да анализираш данни - това са **умения**. Уменията се състоят от **навици**. Навиците се създават в резултат на **тренировки** - и по никакъв друг начин.

Навикът, умението е цел на обучението. **Знанията** в обучението не са

Какво става в нашите училища? Ох, колко много неща.

В началното, особено първите две години, делът на навика в обучението е доста висок. Четене, писане, аритметика, пеене и рисуване, физкултура и трудово - основно са навици. В познавателните предмети има много игрови и нагледни моменти. Тук са навиците на поведение и нови отношения. Учебниците са изпълнени с рисунки - както се полага на нормалните учебници. Докато има „получи се!“ - има интерес, училището оправдава надеждите. Затова през първите години децата се учат добре и с удоволствие: те вярват, че и след това ще ги учат на навици и ще им показват нещо ново. Но още в горните класове -надежда всяка тука остави!

Учебниците стават камара от съвършено непознати думи, знаци и символи, а учителите изпадат в илюзията, че да разбереш е достатъчно да прочетеш определеното. Както ще стане ясно в края, тяхната наивност е простима.

Математиката всеки час поднася нови теми и изисква нови навици, но въобще не оставя време за тях, ограничавайки се с бегло запознанство. Кога-

то по-късно на контролна работа трябва да се решава нещо, се чувстваш като пълен глупак. Махвайки с ръка на непроходимия Монблан от неразбираеми думи и неусвоени действия, преобладаващата част от децата преминават в режим на „демонстрация“ - или преписват, или привикват да схващат само формата на решение и на примерите, отстранявайки се от никому ненужното разбиране. Ето този „полезен“ навик се отработва напълно и се усвоява за цял живот!

Примерно същото става и по физика и химия, ако е нужно да се решават задачи и да се пишат формули или реакции.

Познавателните предмети - история, литература, биология, география, нематематическата част на химията и физиката - практически не съдържат обучение. Не се възмушавайте, колеги просто точно определям понятията. На практика това е просто запознаване. Ако учителят е ас, то има още и възприятие на ораторско или актьорско изкуство, художествени средства или музика, увлечение, обсъждане, т. е. **приобщаване**.

Много е странно, че за това поставят оценки и принуждават да се повтара именно това, което е написано в учебника (често някаква безсмислица). Страшно е, че при това никой не се интересува от мнението на самия ученик: смисълът на запознаването е в размяната на мнения. Натрапването на чуждо мнение (т. е. мнението на автора на учебника) - това е директно потискане. И децата бързо приемат наложените правила - самоотстраняват се от предметите и стават „говорещи манекени“ за също такива учители.

Литературата е вид изкуство. На нея трябва просто да се наслаждаваш. Да я възприемеш, да я обсъдиш. Към нея трябва да се приобщава. Вместо това нас ни принуждават „правилно“ да тълкуваме и сухо да анализираме строго определени произведения. Изкуството изчезва. Остава някаква безсмислица.

Има ли в училището предмети, в които от начало до край всичко е наред с навигите? Има физическо и трудово. При тях и методът е правилен - тренировката. Затова и те са признати от всички поколения ученици като отдушник, глътка живот сред безпросветната училищна скука.

Край

ПЛАНИРАНЕ НА ГРАДИНАТА

Отстр. 1

Който иска сам да отглежда картофи, има нужда от още 100 кв. метра.

Леха за подправки. Тя се намира в непосредствена близост до къщата, та домакинята по всяко време да си взема необходимите й пресни подправки. Маточина, салвия, мащерка и лавандула се

дава пространство, в което възниква нещо ново, без да се отделя от заобикалящата го природа. Живият плет има благоприятно влияние върху въздушните течения и температурата. В него се заселват безброй полезни животинки, които поддържат равновесието на жизнените процеси.

Морава. Един от най-важните елементи на „градината за живеене“ е моравата. Хубаво е от мястото за сядане в нея да се разкрива гледка към близката околност или към градинското езерце.

Зеленчукова градина. Зеленчуковата градина изисква терен, целодневно огряван равномерно от слънцето, който разделяме на лехи, удобни за работа. Ако се засаждат предимно със салати и зеленчуци за прясна консумация, се нуждаете от около 20 квадратни метра на човек. При домакинство от четири лица това означава зеленчукова градина от 70 до 100 кв. метра. За по-голямо удобство използваните площи могат да се разделят на лехи с ширина 1,20 м, между които да минават пътеки, широки по 30 см. При тежка, студена почва най-доброто им разположение е север-юг. Така растенията получават в пълна мяра силната обедна светлина. При песьчлива, лесно затопляща се почва най-добрата ориентация е изток-запад. По този начин развиващите се култури засенчват по-добре почвата между редиците по времето на най-силното слънчево греене, което е много полезно и за живота в почвата, и за водния баланс.

Който иска сам да отглежда картофи, има нужда от още 100 кв. метра.

Леха за подправки. Тя се намира в непосредствена близост до къщата, та домакинята по всяко време да си взема необходимите й пресни подправки. Маточина, салвия, мащерка и лавандула се

отглеждат без проблеми в леха с ниски храсти или при розите. Едногодишните подправки често се засяват в зеленчуковите лехи.

Овощна градина. Естествените условия в смесената гора трябва да ни служат за образец, когато искаме да засадим своя овощна градина. В разредената широколистна гора се намират прадедите на днешните култивирани видове. Навсякъде, където растат горски дървета, има и плодни между тях. Плодните храсти пък се намират в екологична връзка с края на гората.

При оградената с жив плет овощна градина се намалява разнасянето на издигация се от почвата въглероден диоксид, важен за образуването на листата и асимилацията. Установено е, че в оградените от жив плет площи температурата е с 2-3 градуса по-висока, а през пролетта това е особено ценно за началото на процесите в почвата и за растежа на дърветата. Там гнездят множество полезни птици, затова е много важно в овощната градина да окачите къщички за птици. За оптимално оплождане се препоръчва отглеждането на пчели. Плодната градина, изградена според тези принципи, с добре поддържана почва и грижливо отглеждани дръвчета, предлага най-добрите предпоставки за здрав растеж, при който болестите или изобщо не се появяват, или се предотвратяват с прости и безопасни средства.

От „Наръчник по екологично градинарство“, ИК „Емас“, 2005

ОБРЪЩЕНИЕ КЪМ ОЛИГАРСКИТЕ И ПРЕЗИДЕНТИТЕ - ПОСЛЕДНА ЧАСТ

(Продължение от миналия брой)

„И само малко, много малко хора ще се досещат или ще разбират. Но именно тяхние ще поставим в безпомощно състояние, ще ги превърнем в посмешище, ще намерим начин да ги обругаем и да ги обявим за отритнати от обществото...“

И така ще разващаваме поколение след поколение... Ние ще се борим за хората от техните детски, юношески години, като винаги ще наблягаме на младежта, ще започнем да я разлагаме и разващаваме, да я разпиляваме... „Западните идеолози, световните управници прекрасно знаят, че образите правят света. Така още по времето на царска Русия е бил създаден образът на бъдещата социалистическа, а след това и комунистическа държава. Помешчиците и фабрикантите били представяни в образа на кръвопийци на трудовия народ. И на пръв поглед здрава монархия рухнала.“

След това създадохме образа на СССР като тоталитарна държава и отрицателния образ на комуниста. И съответно положителния образ на демократичното общество и демократите. Рухна СССР.

Сега са навързани образите на процъфтяващи бизнесмени, без значение как забогатели, бандити-

те, проститутките, холивудските красавици. И едновременно с това е оформен негативният образ на Русия, руснаците и техните управници.

Създадена е ситуация, когато никой, в това число и ръководителите на най-високо ниво, не знае истинските цели, няма истински критерии за оценка на жизнеността на всяка една система и на всеки един управник, няма никакви конкретни планове за бъдещето на страната. Управниците не знаят към какво да се стремят, как да преценяват правилно какво наистина е нужно на хората, а единствено се стремят да вземат властта по всевъзможни пътища и с всевъзможни средства.

И така уверено под бойките изказвания: знам как да се направи и обезателно ще го направя, ще спася, ще променя, ще преустрою, ще намеря виновника, убиеца, аз имам най-добрата в света програма и екип и т. н., водят всички към пропастта. Мислейки: след мен и потоп, при когото рухне, той да отговаря за последствията. Истинска руска рулетка. Ако проанализираме развитието на

човечеството през последните столетия, можем да направим еднозначния извод, че независимо от строя, религията, расите, националностите, половете светът лети в пропастта с ускорението на, свободното падане. Всички рубикони са преминати както в отношенията между хората, така и в отношението към природата.

В резултат имаме варварско отношение към земята. Практически няма ефективен собствен ник. Напълно е ликвидирана продоволствената безопасност на страната. Пазарът е препълнен със западни генномодифицирани продукти на баснословни цени. Положението в селското стопанство е катастрофално,

Но едновременно с това в Русия се появи и бързо се развива прекрасната национална идея за промяна на страната чрез преобразуване на собствения начин на живот на собствен участък земя. Идеята е да се задели на всяко желаещо семейство не по-малко от 1 хектар земя за благоустройство и построяване на собствено родово имение, на малка родина,

Академик Виктор МЕДИКОВ

завинаги. Земята трябва да се заделя безплатно, за пожизнено ползване, с право на предаване по наследство. Продукцията, произведена в тези участъци, не трябва да се облага с данъци.

Идеята най-напред намира отзвук в серията книги „Звънтящите кедрени на Русия“ на Владимир Мегре. За някакви три години милиони хора в Русия, а вече и по цялото земно кълбо, са погълнати от тази проста и достъпна за

всеки мисъл - всеки човек, всяко семейство да има право и възможност да създаде свое родово имение на площ не по-малко от 1 хектар. Там ще се раждат и възпитават всички деца, способностите на които ще надвишават многократно способностите и на най-умните съвременни люде. Където ще дишат свеж въздух, ще пият изворна вода, в земята ще отглеждат най-вкусните по света плодове и зеленчуци. Където родителите ще бъдат почти винаги близо до децата, бабите и дядовците. И ще работят, по-точно ще творят през по-голямото време тук и няма да губят 2-3 часа на ден за път. Науката и техниката вече позволяват това. Има компютри, интернет, съвременни

средства за връзка.

Там няма да има наркомания, престъпност, пиянство и други язви на обществото. Там всички ще са здрави и щастливи, никой няма да болеува и няма да прави никому зло. Там всички ще творят, ще създават нещо ново, нужно буквално на всеки. И дори ще мислят само за доброто. С една дума, истинска родина на целия род за много хилядолетия.

Преди подсъзнателно, а сега и явно, буквално всеки здравомислещ човек би искал да има родово

силни хора, в това число и младежи, първокласни специалисти, които не просят, а дават. Всички строят за своя сметка.

Какво по-хубаво като национална идея от това да се приеме идеята за родовото имение с произтичащите от всичко това последици: свръхспособни и здрави деца, обичащи се семейства, здравословен начин на живот без всякакви пороци и социални уродства, мощен подем на икономиката, рязко подобрене на екологията, могъща и процъфтяваща родина.

Идеята широко овладява масите. Всеки иска да има здраво и щастливо потомство, сам да живее достойно, цялата страна и човечеството да живеят в мир, любов и съгласие.

Незабавно трябва да се приеме закон за родовото имение, съответните поправки в конституцията, кодексите и т. н.

С най-богати човешки и природни ресурси, с широки финансово-икономически възможности, при правилно формиране на екипи с използване на най-новите технологии, в това число и секретни,

имение. Още по-добре би било, ако то е останало по наследство, с богати традиции. Където всичко е посадено и израснало с бащите и майките, бабите и дядовците, всички близки и далечни родственици, родили се и израснали на това място. А всички постройки, направени от ръцете и мисълта им, са от дърветата, посадени от техните предци.

Във всички ъгълчета на Русия, в много страни по света вече се създават стотици хиляди родови имения. На практика във всеки един субект на Руската федерация има родови имения, а в много - по няколко. Най-първо, след много години на село с ентузиазъм и без насилие, въпреки възможните спънки, заминаха за постоянно живеене здрави,

при наличие на руска национална идея, в крачка, а не кретайки след Запада, това е реално да стане сега при президента Путин.

Всеки може да стане щастлив във всеки един момент независимо от материалното благосъстояние, а само от чистотата на помислите.

ПЪТУВАНЕ ВЪВ ВРЕМЕТО

(Продължение от миналия брой)

След Перперикон продължаваме към крепостта Моняк. В близост до нея са селата Широко поле и Седловина. Ние така и не стигнахме до нея. Качваме се по хълма и

попадаме на прекрасен изглед - язовир „Студен кладенец“. Гледаме го отвисоко. Много спокойна, широка гледка. Докато ѝ се радваме - огладняхме. Като огладняхме - хапнахме, а като хапнахме и ни домързя. Изкачваме се все пак още нагоре и виждаме и Кърджали. Друго нещо, което ни привлича вниманието, е странният склон. Не бяхме виждали такава каменна порода. Хълм от бетон с едри камъни в него. Спряхме дотук, свихме байраците, доволни от видяната красота, и приключихме деня.

Следва невероятно място! Утробата, известна още като Вулвата и Тангардъккая. Намира се в горния

край на язовир „Кърджали“. Била е естествена пещера, която древните са дообработили и са ѝ придали формата на женски полов орган. Около обяд по време на най-късия ден в годината слънцето така огрява пещерата, че слънчевият лъч се оформя като фалос и достига края на каменната матка. Това е моментът на съединяването на небето и земята - оплождането.

В този ден древните са празнували.

За това място вече спокойно мога да кажа с кого се свързва и кой властва в него и над него - Богинята майка, или Богинята на плодородието (сещате се, предполагам - една симпатична, дебеличка, чудесна богиня).

Чувството тук е на невероятна чистота, доброта, желание за даване, спокойствие, широта.

Културата на древните ни предци е била много тясно свързана с природата и силите, действащи в нея. Днес на някои техните вярвания и ритуали изглеждат смешни или дивашки... А замисляли ли сте се дали това наистина е така?! Те са знаели какво и защо правят - във всеки един ритуал, във всяко едно действие са влагали част от себе си, за да бъде тяхната връзка с всичко околно пълна и непрекъсваема... И са успявали.

Филип АПОСТОЛОВ

ВРАТАТА НА МЕЧТИТЕ

От стр. 1

Коледа и Нова година ни дават възможността да изпратим старата година с много благодарности за това, което се е случило през нея, и да посрещнем новата с голямо очакване за хубавите неща, които ни предстоят. Да загърбим старото, което ни е пречило да обичаме, и да дадем път на новото, учещо ни на доброта и разбиране.

Нека бъдем много радостни, защото имаме пряка възможност да празнуваме. Да се възползваме и с това да възродим традицията - тези празници са символ на Божествена революция. Да придобият още по-голям смисъл за всички нас, стремящите се към новото и божественото. Нека да излъчим много любов в пространството и с това да помогнем на нашата майка земя да има сили да ни поддържа здрави и силни, достойни пред света. Изпълнявайки това, ние ще имаме повод да получим нейната благословия и скоро да заживеем в нейните приказни обятия.

Колко хубаво е всички да се включат активно в кръговрата на любовната енергия и така да станат част от неизмеримо свършения ме-

ханизъм на Вселената! Нека всички се радваме колкото можем, нека знаем, че това не е светски празник, имащ за цел да помогне на чревоугодниците да угодят на сативата си, а напротив - това е свещен празник и ние, разбирайки неговата същност, да бъдем радостни от приближаването му и вдъхновени от това какво ни предстои да изживеем.

Нека чрез радост и трепетно очакване да заредим всичко около себе си с положителна енергия и така няма да ни се налага да си пожелаваме здраве и щастие, защото с нашето настроение неизбежно се обричаме на крепко здраве, радост и добър късмет.

Празниците са повод да забравим онова, което не ни харесва, и да имаме силата да го променим не с усилие, а с любов. Празниците са повод да обичаме и нека никога не забравяме, че за нас те са носители на силна радост, радост, която ще ни направи по-силни, поживи, по-добри и умели, ще ни топли през цялата годи-

на.

А новогодишните празници са още по-специални, защото имат силата да съживят сърцата ни, да ни дадат смелост да мечтаем. Те са вратата към новото, която всяка година благосклонно се отваря пред нас и ни предоставя възможността да променим живота си към още по-добро. Това е вратата на мечтите! И именно затова магията на Коледа и Нова година е неповторима. Нека всички имаме възможността да изживеем предстоящите празници по детски, да им се насладим единствено с душата и това

да ни помогне да се научим да обичаме повече неща.

Любов и вдъхновение желаем на всички!

Станислав СПАСОВ

ФОНДАЦИЯ „СЛЪНЧЕВА ЕНЕРГЕТИКА“ - СОФИЯ 1000

ВТОРА ЧАСТ

Тенденции за развитието на енергетиката (от световен аспект) и по-специално на Р. България на базата на хибридна ярено-слънчево-въгледоорорна енергетика

ЕКСПОЗЕ

(Продължение от миналия брой)

В близките 30-50 години изкопаемите нефт и природен газ ще бъдат тотално изчерпани до ниво от около 20%. Това означава, че към 2010-2020 година цената на тон суров петрол може да достигне до 470-520 еуро на тон.

Перспективата за бъдещо използване на твърдите горива (въглища, торф, горими сланци, битуминозни шисти, отпадни гудрони и възобновима отпадна биомаса) в очакваното, разузнато количество от около 1 120 милиарда тона запаси е да могат да стигнат на човечеството при сегашния темп на потребление за още около 250-280 години.

Природният газ с разузнат обем от около 120 млн. кубически километра ще стигне за около 60-70 години. Очаква се обаче още в 2020 година цената на природния газ да се увеличи драстично. Тя ще достигне около 4 пъти над сегашното ниво. (През 2001 г. за Р България вносният природен газ от Русия е с преимуществено съдържание на метан. Цената му варира около 130-140 еуро/1000 нормални куб. метра.)

Природният уран в необогатено състояние със средна стойност около 170-210 еуро/кг се оценява на 2 500 000 тона. Това количество ще стигне за около 30-50 години при сегашния темп на потребление. То е крайно недостатъчно. Ядрената енергетика в настоящия момент осигурява около 20-27% от общата енергетика на планетата с тенденция скоро да достигне до 40%.

Забележка:

През лятото на 1990 г. нашата страна едностранно прекратява договора за предоставяне на уранов концентрат на заводите в СССР без официална мотивировка. В това време България произвежда 2,2% от световното производство на уран. През септември 1991 г. и с писмо №163 от 20 август 1991 г. Министерският съвет на правителството на България ликвидира 17 подразделения на предприятието „Редки метали“ и ликвидира уранодобива в нашата страна. В условията на ликвидация обаче са произведени повече от 400 тона уран под формата на над 12 000 тона уранов концентрат със съдържание на уранов изотоп 235 около 2880 кг, който може да служи за производство на плутоний, за ядрено гориво за АЕЦ или за около 160-200 ядрени бомби или такова количество ядрени бойни глави за бойни ракети от различен тип. От 1996 година България прекратява полувековното си участие в добив и производство на уранов концентрат и осво-

бождава урановия пазар от своето присъствие!!! На 17 май с решение №106 Министерският съвет спира строителството на АЕЦ „Белене“.

Друг проблем на ядрените мощности е тяхната безопасност при експлоатация и вероятността за възникване на случайни аварии. В настоящия момент съществува вероятност от саботаж и тероризъм в ядрените централи и тя е много голяма!

(Като пример може да се спомене „ядрената колизия“ в Чернобилската АЕЦ, в която съпътстващо се произвежда плутоний за термоядрено оръжие. Съществуват непубликувани и скривани грижливо данни, показващи, че аварийната ситуация в Чернобилската АЕЦ е била предшествана от химически взривен процес, пряко свързан с терористичен акт!) Подобен „ядрен тероризъм“ е драстично посегателство към достойнството на европейските народи.

Никой не може да гарантира, че този насилствен акт ще бъде единичен случай и няма да се повтори в бъдеще!

По тази причина ядрената енергетика в чист вид също не е панацея. Тя е с отмиращи функции и правилното решение е да се премине към тотална слънчево-въгледоорорна енергетика, която е много поустойчива на посегателство от терористични групировки и напълно екологично съвместима. Естествено никой не трябва да си прави илюзии, че където имаме силно концентриране на енергия, било тя и слънчева, не може да не бъде подложена да вземе участие в масов терористичен акт! От гледна точка на развиващите се негативни политико-икономически процеси в Източна Европа и в страните от ОНД тероризмът във всичките му форми и дори в слънчевата енергетика е безспорен факт.

От аспект за европейска безопасност слънчевата енергетика е с най-малко отрицателни последици и е екологично съвместима! По тази причина е крайно време да се преустанови монополистичното енергетично издевателство над българското население и да се

стимулира развитието на **тоталната слънчева енергетика. Тя е свързана с изграждане на подходящи концентраторни съоръжения за първично увеличаване плътността на соларната радиация с височинно и наземно базиране и реконструиране на съществуващите ТЕЦ и АЕЦ** като слънчеви електро- и топлофикационни централи със същата енергетична мощност. Тази реконструкция и трансформа-

ция е лесно технически решима. Реализира се чрез включване към съществуващите ТЕЦ и блоковете на АЕЦ на височинни соларни концентраторни модули.

Също така е необходимо да се подпише и финансира изграждането на соларни станции за високотемпературно разлагане на морска и езерна вода, съпътстващо с термично разлагане на изобилните и евтини скални маси - варовици и карбонизирани сланци. Те са от групата на минерали като „нахколит“, „давсонит“, „доломит“, „анкерит“, „калцит“, отпадни мраморизирани варовици и т.н. Те могат да се ползват за високотемпературно добиване на **въглероден окис и калциев карбид. Варовиците и доломитите** в присъствието на лигнитни въглища се изпичат в соларни пещи. Полученият СО в редукционна атмосфера на водород и катализатори дава **технически**

спирт - метанол. Работните температури са в порядъка на 850-900 градуса по Целзий с работно налягане до 4 Мра. Метанолът се трансформира каталитично чрез зеолитни катализатори във високооктанов бензин. Тези технологии са много доб-

ре развити. Направените справки показват наличието на над 3000 работоспособни патента по този въпрос.

Като пример може да се посочи технологията на „фисер-Тропш“. Чрез нея се получават синтетични бензини с високооктаново число, практически свободни от сяра и азот. При режим на инсталацията, настроен за получаване на бензин (работна температура от 268 градуса по Целзий, скорост на подаване на водорода 2700 нормални кубически метра/час, работното налягане от 1,2 Мра на „водния газ“ с отношение СО/Н₂ = 1/2 или 1,5 се получава степен на конверсия на СО и Н₂ = 0,89), се синтезира от метанола въгледороди в присъствие на желязонитридни катализатори до 178 г на нормален кубически метър газ (теоретично до 208 г на нормален куб. м газ). Получените бензини съдържат въгледороди със следния състав:

- 12 г са от групата на ацетилен, а 166 г са от групата на алкените и алканите с нормален строеж. С повишение на налягането и температурата реакцията се изтегля към производство на метилов спирт (метанол) с добив до 99,9%. След това **над зеолитни катализатори метанолът се трансформира в бензин.**

Разходът на водород е значителен - до 3000 нормални (с атмосферно налягане) кубически метра на 1 тон бензин. Разходът на варовици достига до 5 тона на тон бензин. Разходът на биомаса или лигнитни въглища варира от 500 до 800 кг на тон синтетичен бензин. **При тези условия само концентрираната слънчева енергия може да обезпечи необходимата високопотенциална топлина и електроенергия**, така че производствената цена на получен тон бензин да варира от 50 до

70 еуро! За сравнение сега производствената цена на 1 тон бензин от изкопаем петрол варира от 260 до 290 еуро на тон в зависимост от качеството на бензина.

Следва

Доц. д-р инж. Емил П. МИНЕВ

ТОВА СЪМ АЗ

Понякога се замислям и си казвам „ей, това съм аз“. И незнайно защо се учудвам. Някои хора живеят години наред, без да усетят, че това са те. Ние действат машинално, говорим, смеем се и порядко мислим. Все пак е добре, ако осъзнаваме, че живеем, че това сме ние, а не някой друг.

Наскоро правих едно упражнение. Сядаш, вадиш лист и почваш да пишеш, отговаряйки на въпроса „Какво съм аз?“. Естествено, започнах с това, че съм човек. Колкото повече писах, толкова повече добивах едно странно чувство. То трудно може да се опише. Започваш да чувстваш се-

бе си, чувстваш енергията вътре в тебе, любовта, емоциите, чувстваш как сърцето ти бие. Сякаш се отваряш за света.

Аз знам какво съм. Важно е и другите да го

открият, затова няма да казвам отговора.

Екатерина ПАНЧЕВА,
8-ми клас,
у-ще „Христо Ботев“,
Велинград

ШКОЛА ДЕЙР

ул. „Граф Игнатиев“ 33, ет. 3
тел. 9864547, GSM: 0887003818
www.bg-deir.org

В наше време много се говори за еманципацията, за това, че жената в днешно време сама се е научила да намира своето място в живота и да взима нужните и най-важно правилните решения. Всички отдавна са свикнали с това, че съвременната жена е усвоила огромен брой чисто мъжки професии, че думата жена е открай време с по-голяма тежест, отколкото думата мъж. В много случаи това действително е така. Нашият стремителен век, толкова богат на различен род „сюрпризи“ - войни, революции, социални реформи и така нататък - естествено не може да не се отрази върху психологията и поведенческата ориентация на женската половина на човешкия род. Кой, ако не жената е така възприемчива към всякакви кардинални изменения и разтърсвания? И кой, ако не жената умее точно и навреме да оцени рязко изменящата се ситуация, да се настрои към нея, да се опита да я използва за своите цели. Още повече че тези цели са прости и ясни - да се защитят децата, да се запази семейството, да се направи собс-

твеният дом източник на топлина и уют.

Но в нашето общество с неговите безкрайни конфликти, в обстановката на постоянния социален стрес жените или просто се крият в своите действителни и измислени слабости, или в стремежа си за самостоятелност се превръщат в истински „автомати за оцеляване“, като загубват

отколкото думата мъж. В много случаи това действително е така. Нашият стремителен век, толкова богат на различен род „сюрпризи“ - войни, революции, социални реформи и така нататък - естествено не може да не се отрази върху психологията и поведенческата ориентация на женската половина на човешкия род. Кой, ако не жената е така възприемчива към всякакви кардинални изменения и разтърсвания? И кой, ако не жената умее точно и навреме да оцени рязко изменящата се ситуация, да се настрои към нея, да се опита да я използва за своите цели. Още повече че тези цели са прости и ясни - да се защитят децата, да се запази семейството, да се направи собс-

онези чисто женски качества, които винаги са били толкова ценени от мъжката половина на човечеството.

Къде е изходът от като че ли неразрешима ситуация?

Как да се избягват отрицателните влияния? Как да се запазиш от въздействието на стреса, а също и от постстресовите състояния? По какъв начин да съумееш да запазиш крехкия баланс между естествените потребности и желания и строгите изисквания на социалната среда?

Школата ДЕЙР с радост поканва всички жени да посетят изключителния семинар, посветен на насъщните проблеми на прекрасния пол.

ЖЕНСКА ВЪЛНА

Автор Ирина Дубкова

Петдневен семинар за жени.

Цели и задачи на тренинга:

- позволява да се разшири диапазонът на възприемане на околния свят;
- настройване и резонанс с пространството в различни ситуации;
- позволява да се намират най-ефективните методи за взаимодействия;
- помага да се изменят състоянията на околните хора;
- позволява да се създаде около себе си атмосфера на спокойствие и приятелство.

Една от най-приложните практики на дадения тренинг се явява практиката за предоставяне на пространство с нужния обем и качество за предлаганото действие.

Днес в социалната среда най-вече се ценят насочеността и силата на действието, но това е прерогатив на мъжете. За съжаление жената не може да се реализира напълно по този път: нито в обществения, нито в личния живот.

В какво се състои силата на жената?

С помощта на какво тя ще може да постигне успех във всички сфери на дейност? Ето тук ще помогне осъзнатото използване на навичките от дадения семинар.

ФАЗИТЕ НА ЛУНАТА

От стр. 1

Ако искате да захвърлите лошите си привычки, този ден е по-подходящ за начало от всеки друг. След подрязване болните дървета могат да оздравеят в такъв ден. Земята почва да вдишва.

Импулсите на дните от новолунието не се усещат така силно и директно, както това става при пълнолуние, защото преобръщането на полюсите и преориентирането на силите от намаляваща към нарастваща Луна не протича толкова рязко и силно, колкото в обратния случай - при пълнолунието.

Нарастваща Луна

Само няколко часа след новолунието се показва онази страна на Луната, която е обърната към Земята. Показва се нежен сърп - полумесецът. Това е началото на нарастващата Луна с нейните специфични влияния. Почти шестдневното пътешествие до полупълната Луна се нарича първа четвърт на Луната, а пътят до пълнолунието, след около 13 дни - втора четвърт.

Всичко, с което трябва да се снабди тялото, което го изгражда и укрепва, през тези две седмици има двойно по-силно и по-добро действие. Колкото повече нараства Луната, толкова по-неблагоприятно може да протече лечението на наранявания или операции. Например при еднакво количество прах прането не става толкова чисто и бяло, както при намаляваща Луна. При нарастваща Луна и при пълнолуние се раждат повече деца.

Пълнолуние

Луната е изминала половината от своя път око-

със светло, незапълнено кръгче.

Дори и през малкото часове на пълнолунието при нас на Земята - при хората, животните и растенията, се проявява една ясно забележима сила. Смяната на посоките на лунните импулси от нарастване към намаляване се усещат по-силно, отколкото

топовреме на смяната на силите при новолуние. Лунатиците бродят насън, раните кървят по-силно от обикновено, билките, събрани в този ден, имат по-мощно действие, отрязаните в този период дървета могат и да загинат, полицейските управления засилват екипите и постове си, защото редовно наблюдават, че насилиствените престъпления и злополуките се увеличават, акушерките дават извънредни дежурства.

Намаляваща Луна

Луната бавно продължава своя път, сянката сякаш я изяжда от едната страна - отясно наляво. Започва почти тринадесетдневната фаза на намаляващата Луна - трета и четвърта четвърт.

Благодарение на нашите предци до нас е достигнало откритието за особено влияние през този период: операциите са по-успешни от друг път, почти всички домашни работи ни се удават по-лесно,

ленчуци. Или пък е неблагоприятен, например за облагородяване на овощни.

Луната в зодиакалния кръг

Когато Земята обикаля около Слънцето, погледнато откъм Земята, в продължение на една година всеки месец то се задър-

житането на болестите се е спазвало много стриктно. Хипократ, наставникът на всички лекари, погнавал силите на Луната и недвусмислено обяснява на своите ученици: „Онзи, който упражнява медицинското изкуство, без да се съобразява с ползата и движението на звездите, е глупак“; „Не оперирайте

жа в един зодиакален кръг. Луната по своя 28-дневен път около Земята преминава през същите знаци, тя обаче се задържа само около 2,5 дни във всеки от тях.

Дванадесетте различни сили, които се асоциират с позицията на Луната, рядко могат да се усетят така непосредствено, както пълнолунието. Влиянието върху растенията, животните и човека обаче се разпознава ясно, особено действията върху тялото и здравето, както и тези в градината и селското стопанство - реколта, борба с вредителите, торене. Луната в знак Дева - елемент земя - например в царството на растенията се смята за

онази част от тялото, управлявана от знака, през който в момента преминава Луната“.

При нас, хората, съответната позиция на Луната върху зодиакалния кръг упражнява специфично влияние над различните области на тялото и органите. Обикновено говорим за това, че всяка телесна зона се „управлява“ от определен зодиакален знак.

Валидни са следните принципи:

- Всичко, което правим за доброто и здравето на онази телесна зона, която се управлява от знака, през който Луната преминава в същия момент, е по-ефикасно и действено, отколкото през други дни. С изключение на хирургическите намеси.

- Всичко, което особено обременява или натоварва онази телесна зона, управлявана от знака, през който Луната преминава в същия момент, действа по-вредно, отколкото през други дни.

- През това време би трябвало да се избягват по възможност хирургическите намеси в съответния орган или част на тялото. Спешните операции са подчинени на друг закон.

- Ако Луната нараства, преминавайки през съответния знак, всички мерки за зареждане на организма с градивни вещества за управлявания от знака орган са по-успешни, отколкото при намаляваща Луна. Ако пък тя точно тогава намалява, то всички мерки за изхвърляне на токсините и за разтоварване на съответния орган са по-успешни, отколкото при нарастващата Луна.

От „Точното време“ - Иохана ПАУНГЕР
Томас ПОПЕ
Издателство „Кибса“ 2000

Знаменити вегетарианци

МАХАТМА ГАНДИ (Махандас Карамчанд Ганди, 1869-1948) - наречен от индийския народ Махатма - „Велика душа“. Сочен като една от най-големите политически фигури на XX век, виден деец на индийското националноосвободително движение, реформатор, хуманист:

„Величието на една нация, нейният морален прогрес може да се определи според начина, по който тя се отнася към животните.“

„Според мен животът на агнето е не по-малко ценен от този на човешко същество. Аз не бих искал

да отнема живота на агне заради човешко тяло.“
„Аз не приемам месната храна като необходима за нас на никакъв етап и в никакъв климат, в който е възможно за човека по принцип да живее. Аз смятам месото за неподходящо за нашия вид. Ние грешим, като се държим като по-низшия животински свят, ако сме по-висши от него.“

Сушените плодове -

ароматни и вкусни

СТАФИДИ

Стафидите представляват изсушено на слънце напълно узряло грозде.

В древния Рим са охранвали с тях робите. Преди изтощителното изкачване на Алпите Анибал е разпоредил в дажбата на войниците му задължително да бъдат включени стафиди.

Гроздето в сушено състояние наистина доставя много енергия (съдържа над 50% гроздова захар).

От Испания се внасят месестите стафиди от мускатови сортове грозде.

От Гърция и Турция идват известните стафиди „Розаки“.

ЧЕРНИ СТАФИДИ

Сушените черни, дребни сортове грозде (кръстени на гръцкия град Коринт) са без семки и не се консервират със сяр.

Те се сушат в големи дървени кутии на слънце. Коринтските стафиди са много сладки и ароматни и с изключително тънка ципа. Ако се пресушат, се разваля не само вкусът им, но и външният им вид (захарта буквално избива по ципата и те побеляват и се спаружват).

Понякога се случва някои стафиди да са с дръжки. За да не ги отстраняват една по една, което е малко досадна работа, може да поръсите с брашно чиста кърпа и да я разпрострате върху стафидите. След това разтъркайте с длан върху тях. Ако дръжките са по-упорити, сложете брашно на ръцете си и разтъркайте между тях зърната сушено грозде.

Едрите стафиди (султаниките) на цвят са златистожълти или червенокафяви. Едри, сладки, без семки, с тънка ципа и със силен аромат те, както и обикновените стафиди, съдържат много баластни вещества, минерали и витамини.

Златистожълтите султаники се внасят най-вече от Австралия. Те не се обработват със сяр, използват се като ароматни добавки за сладкиши и мюсли.

СМОКИНИ

Най-хубавите смокини се внасят от Турция.

Ако решите у дома да изсушите плодове, не се учудвайте на по-тъмния цвят на плодовете, например на кайсията, в сравнение с тези, които се продават в търговската мрежа.

Хубавият жълт цвят на сушените кайсии се получава чрез опушване със сяр.

Те са жълти на цвят и са сладки като мед. Ако след изсушаването смокините не се обработят допълнително, скоро те също се покриват с изкристализирала захар. Смокините, които след изсушаването допълнително са обработвани на пара, за да омекнат, са с гладка, лъскава ципа.

Сушените смокини никога не се мият. Ако са много изсъхнали, може да ги поставите за известно време на пара, за да се хидратират отново.

От смокините може да приготвите, както се казва, „с едно намигване“ десерт изненада. Направете два разреза на кръст до половината на плода, разтворете внимателно и с малка лъжичка извадете вътрешността. Разбъркайте я с бита сметана и отново напълнете смокините с помощта на малка лъжичка.

ФУРМИ

Фурмите са класически сушени плодове.

Те се сушат в продължение на една година. Още в древния Ориент са използвали фурмите за подсладяване като заместител на меда. Плодовете на финиковата палма съдържат лесносмилаема плодова захар. Три до четири фурми покриват дневната необходимост от желязо. При сушенето плодовете се покриват със светъл гъст „налеп“ от кристализиралата захар. В много редки случаи това захарно покритие е причина за образуването на плесен.

СУШЕНИ КАЙСИИ

Ароматичните сушени кайсии са в изобилие на пазара - български, австралийски, калифорнийски и дори испански, с различно качество. Често допълнително се обработват със сяр, за да изглеждат опънати и сочни, както и с цел да се предпазят от вредните микроорганизми. Обработените по този начин плодове при някои хора може да предизвикат главоболие.

Дали сухите кайсии са третирани със сяр, задължително трябва да е отбелязано на опаковката!

ло Земята. Страната ѝ, обърната към нас, сега се вижда като пълна Луна - ярък, идеално кръгъл диск върху небосвода. Погледнато откъм Слънцето, Луната се намира „зад“ Земята. В календарите пълнолунието се отбелязва

дори онзи, който в тези дни яде повече от друг път, не дебелее така лесно.

Моментът е благоприятен за много дейности в градината и на полето, например засяване и засаждане на различни зе-

„ден на корените“. През тези два-три дни мерките, предприети за стимулиране на растежа на корена, са по-ефективни и успешни, отколкото в други дни.

В миналото познанието за зависимостта между позицията на Луната и

ЛЕГЕНДА ЗА ЛУДОСТТА И ЛЮБОВТА

Разказва се в тази легенда, че веднъж се събрали на едно място на земята всички чувства и качества на хората. Когато Отегчението за трети път се прозяло, Лудостта, както винаги достатъчно луда, му предложила: „Искаш ли да играем на криеница?“ Интригата надигнала заинтересовано глава и Любопитството, без да може да се сдържи, попитало: „На криеница! И каква е тази игра?“ „Това е една игра - му обяснила Лудостта, - в която аз си затварям очите и започвам да броя от

едно до един милион, докато през това време вие се скривате и когато спра да броя, първият от вас, когото намеря, ще заеме моето място, за да се продължи играта.“

Ентузиазмът се включил веднага в играта, последван от Еуфорията. Радостта подскачала така весело, че накрая убедила Съмнението, дори и Апатията, която никога нищо не я интересувало. Но не всички искали да участват. Истината предпочитала да не се крие. За какво? Като в крайна сметка винаги я разкривали. Надменността казала, че това е една много глупава игра (но всъщност я дразнело това, че идеята не била нейна). Коварството предпочело да не рискува... Едно... две... три... започнала да брой Лудостта. Първият, който се

скрил, бил Мързелът, който както винаги се спрял още зад третия камък от пътя. Вярата се качила на небето. Завистта се скрила зад сянката на Триумфа, който със свои собствени усилия успял да се добере до върха на най-високото дърво. Щедростта почти не могла да се скрие, всяко място, което намирала, й изглеждало прекрасно за някой от нейните приятели - например едно кристално чисто езеро, та то е идеално за Красотата. Короната на едно дърво - перфектно място за Страх. Полетът на една пеперуда - най-доброто скривалище за Сладострастието. Поривът на вятъра - прекрасен убежище за Свободата. Така че най-накрая Щедростта се скрила в един слънчев лъч. Егоизмът за сметка на това си наме-

рил едно много добро местенце още от самото начало, проветриво, удобно... точно като за него. Лъжата се скрила на дъното на океаните (но нали си е Лъжа, всъщност била зад дъгата). Страстта и Желанието били в центъра на вулканите. Забрава-та... (забравих къде се скрила!)... но това не е толкова важно.

Когато Лудостта преброила 999 999, Любовта все още не била намирила място, където да се скрие. Всичко било вече заето. Накрая забелязала един розов храст и разнежена решила да се скрие сред неговите цветчета. „Един милион“, преброила Лудостта и започнала да търси. Първият, който се появил, бил Мързелът, само на три крачки от камъка, където била Лудостта. След него дочула Вярата,

която си бърбела с Бог на небето. Страстта и Желанието почувствала във вибрациите на вулканите. По невнимание открила Завистта и естествено могла да заключи къде е Триумфът. Егоизма нямало защо да го търси, той сам бил излязъл, отчаян от своето скривалище, което се оказало едно гнездо на асои.

От толкова обикаляне Лудостта почувствала жажда и приближавайки се до езерото, открила Красотата. Със Съмнението се оказало още по-лесно, намирила го седнало върху една скала, без да е решило все още къде да се скрие. Така намирила всички: Таланта между свежата трева, Мъката в една тъмна пещера, Лъжата зад дъгата (или всъщност на дъното на океаните!), намирила включително и Заб-

равата, която вече била забравила, че играе на криеница. Но само Любовта не се появила от нито едно място. Лудостта я търсила зад всяко дърво, под всяко поточе на планетата, на върховете на всички планини и тъкмо когато вече щяла да се предаде, забелязала един розов храст с много розови цветчета. Взела една вила и започнала да раздвижва клоните на храста, но изведнъж чула болезнен вик. Бодлите на розата били наранили очите на Любовта. Лудостта не знаела какво да направи: плакала, умолявала, искала извинение, дори обещала да стане неин водач. Оттогава нататък, от първия път, в който се играло на криеница на земята, Любовта е спяла и Лудостта винаги я придружава!“

„РИ“

ДЕТСКА ПРИКАЗКА

В един много известен и голям град живеел стар цар, вдовец. Царят имал дъщеря, мома за женене. Царкинята била прочута надалеч и с лицето, и с ума си и затова мнозина доста добри хора искали да я вземат за жена. Между тези кандидати имало князе, военачалници и търговци и хитри мошеници, които винаги се врат в знатните домове и гледат с какво могат да услужат; имало различни хора. Царкинята определила ден, в който да могат да дойдат при нея кандидати и да кажат на глас пред нея и пред всички какво се надява всеки от тях да предостави на жена си; царкинята била мъдра. Кандидатите много очаквали този ден и всеки се мислел за по-добър от другите. Един пред друг се хвалели кандидатите: кой с имениния си род от безброй поколения, кой с богатството си, но един от тях с нищо не се хвалел и никой не знаел откъде е дошъл. Той умеел много добре да реди песни; песните му подсеждали всички за техните млади, най-хубави години, при това той говорел красиво и хората обичали да го слушат, дори забравяйки да попитат кой е този певец. И макар че той не бил княз, всички кандидати се отнасяли с него като с равен.

В уречения ден всички кандидати се нагиздили и тръгнали за царския палат. Според обичая кандидатите се поклонили на царя и на царкинята. Никого не пуснал да го изпревари един

княз от древен род, слугите му носели след него тежка червена книга. Князът рекъл:

- Царкиньо, родът ми е много знатен. В тази книга са вписани повече от сто поколения... - И князът много дълго чел от книгата си, а накрая казал: - И в тази книга ще впиша жена си! Тя ще ходи из палатите ми, а наоколо ще бъдат образите на прочутите ми деди.

- Царкиньо - казал един именит военачалник, - околвръст е гръмко и страшно името ми. Спокоен ще бъде животът на жена ми и хората ще й се кланят - името ми ги плаши.

- Царкиньо - започнал един обиспан със съкровища презморски търговец, - с бисери ще обиспан жена си; тя ще върви по изумрудено поле и ще си полегне за сладък сън на златно ложе.

Така говорели кандидатите, но певецът мълчал и всички го погледнали.

- А ти какво ще донесеш на жена си? - попитал

царят певеца.

- Вярва в себе си - отговорил певецът.

Кандидатите се засмели, спогледали се, изумено вдигнали очи старият цар, а царкинята попитала:

- Кажете как да разбирам твоята вяра в себе си!

Певецът отговорил:

- Царкиньо! Ти си красива и много съм чувал за твоя ум, ала къде са делата ти? Няма ги, защото ти липсва вяра в себе си. Омъжи се, царкиньо, за княза от древен род и чети всеки ден в алената му книга своето име и вярвай в алената книга! Или се омъжи, царкиньо, за именития търговец, напълни палатите си с лъскаво злато и вярвай в това злато! Спи в покой на златното ложе и вярвай в този покой! С покоя, със златото, с алените книги се закривай, царкиньо, от самата себе си! Моето име го няма в алената книга, не мога да напълня тази палата със злато и там, където отивам, не четат алената книга и златото не се ценят. И не знам къде отивам, не знам по кой път ще тръгна и не знам къде ще стигна, и няма граници за мен, защото вярвам в себе си!...

- Чакай - прекъснал го царят, - но имаш ли право да вярваш в себе си?

Но певецът нищо не му отговорил и запял весела песен; усмихнал се царят, радостно я заслушала царкинята и лицата на всички грейнавали. Тогава певецът запял жална песен; и млькнала палатата и на очите на царкинята се показали сълзи. Млькнал певецът и казал приказка; не за властното изкуство говорел той, а за това как

вървели през живота различни хора и им се наложило да се връщат, и на едни им било леко, а на други тежко. И мълчали всички, и царят оборил глава.

- Вярвам в себе си - казал певецът и никой не му се присмял. - Вярвам в себе си - продължил той - и тази вяра ме води напред; и нищо не се изпречва на пътя ми. Не знам ще имам ли злато, ще впишат ли името ми в алените книги, но ще повярвам не на златото, нито на книгата, а само на себе си, и с тази вяра ще бъде лека.

- Но ти ще се откъснеш от света. Хората няма да ти простят. Ако вярваш само в себе си, самотен ще вървиш и ще ти бъде студено да вървиш, защото който не е с нас - той е против нас - сурово казал царят.

Но певецът не му отговорил и пак запял песен. Той пеел за яркия изгрев; пеел как природата вярва в себе си и как той обича природата и живее с нея. И се отпуснали веждите на царя, и се усмихнала царкинята, и казал певецът:

- Виждам - няма да ме сметнат хората за враг и няма да се откъсна от света, защото пея, а песента живее в мир и мирът живее с песента; без песен няма да има мир. Щяха да ме сметнат за враг, ако съм унищожил нещо, но на земята нищо не подлежи на унищожаване и аз създавам, а не руша човешките устои. Царю, ако човек е поел в себе си любов към цялата природа, нима той няма да намери любов към човека? Обикновеният природата няма да прекърши без нужда клонка от храст, та човек ли ще помете от пътя си?

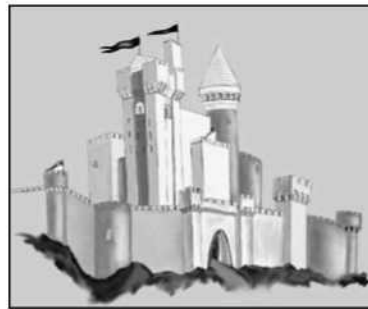
И кимнала царкинята, а царят казал:

- Не в себе си вярваш ти, а в песента си.

Ала певецът му отвърнал:

- Песента е само част

от мен; ако повярвам в моята песен повече, отколкото в самия себе си, с това ще разруша своята сила и няма да пея спокойно песните си, и хората няма да ме слушат както сега, защото тогава ще пея за тях, а не за

себе си. Аз върша всичко само за себе си, а живея за хората. Пея за себе си и докато пея за себе си, дотогава ще ме слушат. Вярвам в себе си, в моята песен, в песента ми всич-

ко е за мен, а аз пея тази песен за всички! В песента обичам само себе си, а с песента си обичам всички! Целият за всички, всички за мен - всичко в една песен. И вярвам в себе си, и искам да гледам любовта. И както пея само за себе си, а с песента си радвам всички - нека бъде тъй навеки. Ще поведа жена си на далечен път. Нека тя вярва в себе си и с тази вяра даде щастие на мнозина!

- Искам вяра в себе си; искам да вървя надалеч, искам да гледам изгрева от висока планина!... - казала царкинята.

И всички се смаяли.

И шумял вятърът навън, и превивал дърветата, и тласкал към сухата земя дъждоносни облаци - той вярвал в себе си.

1893 г.
Николай РЪОРИХ

На баща ми

Ако някой запита ме днес или утре какъв ли родител избирам,
Без да Же да мисля, бих казала гласно:
отново баща си избирам!
Прекрасен човек е и чувствен, и силен,
за който мнозина мечтаят.
Художник, певец, творец и артист е,
той труженник честен е още!
Когато погледна в очите ти светли -
искрици от щастие светват!...
Надежда, че всичко наред е,
че истинско щастие днес е!
Че утре ще има огрени сърца
от обич, щедрот и неЖност.
Което с пари се купува сега,
за чувствата няма разчети...
Дори да сивеят косите ти днес,
о, татко, ти пак си прекрасен!
Човек замислен, почти джентълмен,
за мене си Жив, неподвластен.
За времето ти недей да тъжиш,
ненужни неща знай това са.
След себе си път си оставил - следа,
за твоите вече „големи деца“,
за внуците мили, обични.
Годините идват, теЖат на плещите,
но погледът пак е нагоре!...
Ти можеш с любов да сразиш старостта,
а другото сам. си го знаеш!...
Такъв остани, какъвто си бил -
бори се докрай, не унивай!
Живота суров превърни във добро.
Не бой се, ний с теб ще сме вечно!

ЧРД, ТАТКО!

Стихове от Маринела Господинова от Свиленград - наша читателка, вдъхновени от книгите на Владимир Мегре.

ЗАГАДКАТА НА ВЕДА СЛОВЕНА

От стр. 1

В разразилите се спорове в европейската славистика възникват два лагера - „разобличители“ и „апологети“. „Веда Словена“ успява да спечели подкрепата не само на мнозина авторитетни чуждестранни учени, но и на немалко български фолк-

росветното простолудие. „Невзрачният“ селски учител далеч не произхожда от случайно семейство. Единият му брат става академик, а също така и митрополит на Скопие, столицата на Вардарска Македония и днешна Република Македония. Другият му брат е игумен на Бач-

началото на века от четиритотингодишно турско господство Сърбия и Гърция кръстосват великодържавните си апетити в Македония. А в Македония, според османски и европейски статистики, преобладават българите. България все още е под султанска власт (нейната държавност ще възкръсне едва през 1878 г.)

Всъщност в началото Белград иска да създаде южнославянска федерация под сръбско господство. Белград все още е далеч от идеята да обяви македонските българи за „южни сърби“ и още подалеч да ги нарече „отделна нация“. Напротив - в тези години Белград подпомага борбата на българите за откъсване от опека на гръцката патриаршия и възстановяване на собствената църковна йерархия. В такъв смисъл дейността на Стефан Веркович е частен, но ярък пример за благородна дейност в името на Българското възраждане.

Нещо повече: когато официален Белград променя своята политика и започва широкомащабна дейност в ущърб на македонските българи, францисканецът Веркович остава верен на морала на своя орден. Той не отстъпва от историческата и фактическата истина, противник е на политическите фалшификации и продължава упорито да служи на онова, което смята за върно и справедливо. През дългогодишния си престой в Македония той се изявява като забележителен учен в областта на нейния фолклор, етнография и география. Освен това благодарение на колекционерската си страст Веркович спасява множество старинни ръкописи, монети, предмети на изкуството и др.

Усилията на Веркович по проучването, съхраняването и популяризирането на македонската старина, както и дейността на неговия помощник Иван Гологанов имат и чисто практическа стойност за българите. По онова време в България (Мизия, Тракия и Македония) кипи трескава борба на два фронта: срещу националните поробители - турците и Османската империя, и срещу църковните потисници - гръцката църква и духовенство. В такъв смисъл активността на Веркович и Гологанов е неделима от онзи мощен порив на тогавашна България към просветна, културна, религиозна и стопанска еманципация, увенчан с революционното движение и възстано-

вяването на народността на държава.

Но колкото и да са специфични всички тези процеси, те са в пряка връзка с тенденциите и промените в цяла Европа от края на XVIII - средата на XIX в. Това е епохата на могъщия европейски революционен романтизъм, който се стреми към реформи и социална свобода, а при поробените народи - и към национално освобождение. Разочаровани от съществуващата действителност, романтиците търсят опора за нейното отрицание и преустройство в живителните корени на традицията, в идеализираното минало на своите страни. Във всички области на мисълта и изкуството те се отказват от античните образци и рационализма на Просвещението, като търсят вдъхновение в историята, народното творчество, фолклора, музиката, архитектурата на своите народи. В идеологията нахлуват месианистичните идеи, които възвеличават - естествено - своята собствена нация. Същевременно никоя друга културна епоха не е дала такива огромни натрупвания, проучвания и разработки на народен материал, както романтизмът. Макар и със закъснение от няколко десетилетия тази вълна залива и Балканите. Ако Германия има своите братя Грим, то българският им аналог са братя Миладинови. Навсякъде по Европа романтиците събират, преобразват, обработват, авторизират народното творчество. Тъкмо на тази основа израстват гениите на Байрън и Пушкин, на Шопен и Лист.

А там, където фактите или силите не достигат, романтиците често прибегват кога към по-безобидни, кога към не съвсем невинни фалшификации. Родоначалник на този „похват“ е шотландецът Джеймс Макферсън, предшественикът на романтиците, издал през 1765 г. своите преработки на келтски предания и легенди като автентичен сборник от съчинения на

легендарния воин и бард Осиян. От кръга на езиковедата Вацлав Ханка през 1817-1818 г. пък излизат нашумелите на времето си „древни“ ръкописи, които се представят за оригинални творби от IX и XIII в. Целта на мистификацията е да се докаже старинността на чешката култура и да се активизира националното самосъзнание на намиращите се под австрийска власт чехи.

Ако я сравним с тези примери, то по своите мащаби и размах „Веда Словена“ надминава споменатите феномени. Нека предположим, че това произведение е фалшификат.

Ако Веркович е въввлечен в неговото създаване неволно, то българинът далеч не го прави случайно. Според свидетелство на един от синовете му основната подбуда на баща му е била патриотичната. За тази си дейност въпреки Гологанов е преследван и затварян от турските власти, както се случва и с други български „романтици“. Ето защо не всички съвременници са склонни да го осъждат. Най-бележитият държав-

ник на нова България, премиерът Стефан Стамболов (1887-1894 г.), предлага на Гологанов да се пресели в София, обещавайки му значителна пенсия. На упреците, че иска да възнагоди един мошеник, Стамболов отговаря: „Всички европейски академии се заинтересуваха за родопските песни, та дали ги е събирал от чужди уста, или ги е измислял от своя глава, за нас българите е все едно...“

Допускането, че „Веда Словена“ е фалшификат, означава да признаем Иван Гологанов за поетически гений със свое място в историята на световната литература. Допускането, че това са автентични фолклорни текстове, оз-

начава необходимост от преразглеждане на културното развитие на цяла Европа. Тази дилема чака своя ред повече от век.

Кога-то турели трапеза-та за да вечеретъ, момите пеели следующа-та песна.

Песна 5.

Стара майка дума говори:

Варай ми, моме варай,

Я ми са, моме, премени

Премени, моме, нареди,

Да ми трапеза сложиш,

На трапеза Бадна вечере;

Чи ми е Бота зарачелъ,

Да си трапеза ни слагамъ,

Чи самъ либе либила

Либила мамила,

Та са Бота налютиль

Налютиль разедиль,

Ни ми флева фафъ каша,

Ни ми седи на трапеза,

Ни си гони царни Юди

Царни Юди самувили.

Премени са малка мома

Премени са нареди са,

Златна си трапеза сложила

Сложила трапеза на йотнище:

Майка си вечере готвила,

Бадна вечере на трапеза;

Седнала майка на вечере,

Седналь бабайку на йогнище,

Та си йоганъ вали

Йоганъ вали йоганъ пали,

Та ми ичь ни опие:

Чи си чека Коледа

Да си седне на трапеза,

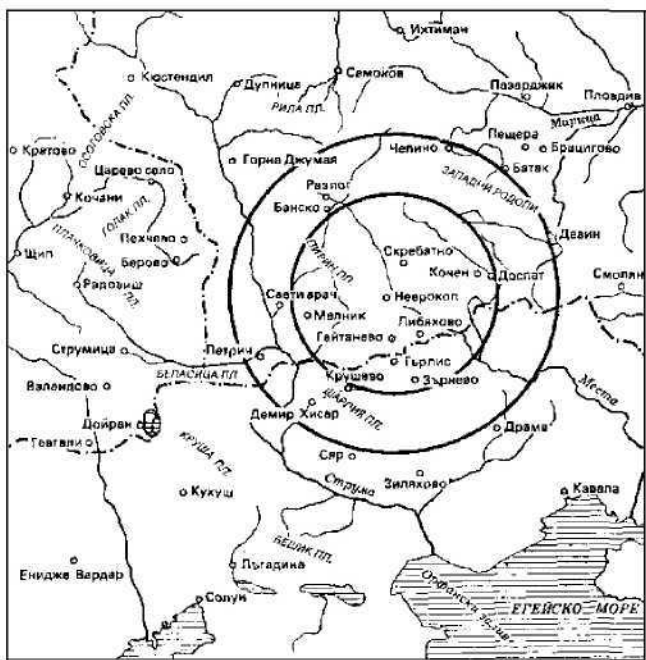
Да вечере Бадна вечере;

Чекаль гу що гу чекаль

Дуръ си дойде мажа мома

Дуръ си дойде уть гора-та.

От Веда Словена. Български народни песни от предисторична и предхристиянска доба. Открил в Тракия и Македония и издал Стефан Н. Веркович. Книга I. Белград, 1874.

лористи от самата Македония, които познават в тънкости местното народно творчество и диалекти, френското правителство на два пъти изпраща свои инспектори, които да проверят достоверността на епоса там, където е „открит“: в Югозападните Родопи, сред т.нар. помаци - българоезична етнографска група, която изповядва исляма. Нито френските, нито по-късните български анкети дават еднозначни и убедителни отговори на въпросите около „Веда Словена“. Онова, което се знае със сигурност, е, че загадката възниква благодарение на българина Иван Гологанов (1839-1895 г.). Роден в съседство със споменатия помашки район, в село Търлис, недалеч от град Валовища (днешния Сидерокастрон в Гърция), той прекарва почти целия си живот като селски учител в родния си край. Именно той е човекът, който твърди, че е издирил и записал (срещу скромно заплащане от Веркович) песните от „Веда Словена“. Това става в продължение на 12 години. Сърбинът Веркович издава под свое име събраните песни.

Критиците на Иван Гологанов, предишни и настоящи, отричат достоверността на „Веда Словена“. Техен аргумент е грубо казано, че Гологанов е бил „прост“ и затова е „лъгал“. Но такъв аргумент е некоректен. Гологанов трудно може да бъде причислен към без-

ковския манастир, втората по важност българска обител. Самият Иван Гологанов владее старогръцки и новогръцки, познава в детайли елинската митология и негов кумир е безсмъртният Омир. Той познава перфектно неговото творчество. За „Веда Словена“ и днес се спори кое е автентично и кое измислено от Гологанов. Дали всичко е фалшификация? Дали всичко е автентично? Сигурно е, че нито

масшабите на „Веда Словена“, нито художествените качества на песните, нито огромното им количество могат да бъдат дело на бездарен графоман. Освен това, както ще се види по-нататък, мотивацията за неговата удивителна работоспособност, ако той е съчинителят, съвсем не се свежда само до едното свързване на двата края. Босненският сърбин Стефан Веркович (1827-1893 г.) също не е човек за подценяване. Бивш францискански монах, през 1850 г. той се установява в Македония, за да провежда като платен агент на сръбското правителство пропагандата му сред местното население. Историческият момент е такъв, че освободилите се в

проучването, съхраняването и популяризирането на македонската старина, както и дейността на неговия помощник Иван Гологанов имат и чисто практическа стойност за българите. По онова време в България (Мизия, Тракия и Македония) кипи трескава борба на два фронта: срещу националните поробители - турците и Османската империя, и срещу църковните потисници - гръцката църква и духовенство. В такъв смисъл активността на Веркович и Гологанов е неделима от онзи мощен порив на тогавашна България към просветна, културна, религиозна и стопанска еманципация, увенчан с революционното движение и възстано-

бул. Патриарх Евтимий 10
работно време:
от 11.00 до 24.00 часа
e-mail: home@vegihome.com
www.vegihome.com

СКЪПИ ЧИТАТЕЛИ,

Нашата амбиция е този вестник да се превърне във ваш вестник. Вие фактически да го списвате. Искаме страницата „Съмишленици“ да заеме по-голяма част от вестника.

Благодарим ви предварително. Няма да откажем, ако ни помогнете и финансово.

Пишете ни. Споделете с нас мнението си за вестника. Дайте своите препоръки към нас.

От редакционния колектив

Вестник „Родово Имение“ се издава с любезното съдействие на Екодружение „ЖИВ ДОМ“

Форум
www.viavita.net/jvdom

Главен редактор
Атанас Панчев
Зам. главен редактор
Мария Стаева

Редакционен колектив:
Константин Стамболиев
Сергей Инджов
Пламен Петев
Красимир Нотев
Стефан Йорданов
Рени Радева

Адрес на редакцията:
1172 - София
кв. „Дианабад“
ул. „Никола Габровски“ № 1
Хотел „Диана 1“
ет. 6, ап. 62
тел.: 02/962-16-85
962-16-86
факс: 962-16-87
e-mail: rodinienie@yahoo.com

Банкова сметка на „Издателска Къща Новата Цивилизация“
ЕООД - София
НВБ банка
„Биохим“ - АД,
централно управление - София
С/ка 1031647309
Код 66096608

Отдел разпространение:
0888/693359
Каталожен № 618